

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Apare în fiecare Sâmbătă dimineața.

Redactor responsabil: **Tompa László.**

Redacția și Administrația Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand No. 14.

Telefon: 34. — Proprietar: Tipografia S. A. Odorheiu.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Előfizetési árak:

Egész évre 120 leu.
Félévre 60 «
Negyedévre 30 «

Massaryk halála.

Massaryk Tamás, a cseh-szlovák köztársaság volt elnöke 87 éves korában elhunyt. Szervező munkájával, külpolitikai agitálásával főrésze volt abban, hogy Csehszlovákia, mint önálló állam létrejöhetett, ezért a köztársaság megalakulása után őt választották meg annak első elnökévé. Ezután már több esetben a kisebbségek megértőjének mutatkozott, nyilvánosan felszólalt magyarul is, elismeréssel és kegyelettel emlékeztetve meg a múlt hagyományairól. A szoros szerződéses barátságban levő Csehszlovákia gyászában Románia is osztozik, s a kormányt Massaryk temetésén Tatarescu miniszterelnök fogja képviselni.

Megjelent az ipartörvény végrehajtási utasítása.

Az új ipartörvény végrehajtási utasítása most jelent meg és sok érdekes tudnivalót tartalmaz. Meghatározza, hogy ki tekinthető kisiparosnak. Eszerint kisiparos az, aki, nem számítva a tanoncokat, legfeljebb 10 alkalmazottat foglalkoztat, vagy pedig 20 lóerőnél kisebb gépenergiával dolgozik.

A tanoncidő nem lehet rövidebb 3 évnél és hosszabb 4 évnél. A tanonc belépésétől számított 30 napon belül kötelező a szerződésnek a munkakamara előtt való megkötése. Próbaidő legalább egy hónap. Ha az idő nincs kikötve, a próbaidő 3 hónap. Tanonc csak 14-ik életévét betöltött és legalább 4 elemi iskolát végzett, egészséges egyén lehet. A tanoncnak, a törvényes ünnepeken kívül, évenként legalább 15 napi szabadság jár és őt csak az iparral kapcsolatos munkára szabad felhasználni.

A munkás munkakönyvet vagy mesterkönyvet kap. Munkakönyv vizsgáló nélkül kapható, ha a munkás a tanoncidőt kitöltötte és az előírt szakiskolai végzettséggel rendelkezik. Vizsga alapján akkor szerzhető munkakönyv, ha a munkás elvégezte ugyan tanoncidejét, de tanoncskolába nem járt, illetve a tanoncidőt szüleinél töltötte.

A tanoncszerződés illetéke 30 lej, a munkakönyvé 300 lej, a mesterkönyvé 500, munkásigazolvány 20, a kereskedelmi és ipari munkaadók a szakmai képzés alapja javára minden biztosított munkás után 3 lej illetéket fizetnek. A képzési könyv kicserélése és az elvesztett könyv helyett újnak a kiadása 50 lej, míg az iparigazolvány kicserélésének illetéke 200 lej.

Végző részében megállapítja a végrehajtási utasítás a kihágások büntetéseit. E szerint ezer lejtől 10 ezer lejig terjedhető büntetésnek teszi ki magát, aki tanoncszerződést köt, holott erre nincs joga, aki több tanoncot tart, mint amennyit a törvény megenged, aki a tanoncot nem engedi tanoncskolába, aki doveda nélkül nem szakmunkást alkalmaz, aki munkakönyv nélkül munkást vesz fel stb.

A jelenleg működő kisipari munkaadók kötelesek a végrehajtási utasítás kihirdetésétől számított 4 hónapon belül a munkakamarától iparigazolványukat (brevetul de meserie) kikérni.

Rendet kell teremteni a kutyatartásban.

Az a nagyméretű veszedelem, amelyet városunkban a veszett kutyák garázdálkodása jelent s amelynek már annyian estek áldozatául, erélyesebb intézkedéseket követel az eddigieknél. Rendet kell teremteni a kutyatartásban és pedig olyan rendet, amely kizárja a legutóbb előfordult tömeges szerencsétlenségek megismétlődését. A kutyatartásban nem lehet csak a kedvtelés az egyedüli irányadó szempont. Ha egy gyereknek megtetszik egy kutyakölyök, már kész az elhatározás a kutyatartásra. De a felelősségre, ami ezzel jár, vajmi kevés ember gondol.

Angliában nem üldözik a kutyákat, bárkinek szabadságában áll akárhány kutyát tartani s azok szabadon járhatnak az utcán, a parkokban, sőt a gyermekek játszóterein is. De ott minden kutyát előzetes orvosi vizsgálatnak vetnek alá, a kutyának külsőleg, belsőleg egészségesnek és tisztának kell lennie s ezt az állapotot folyamatos orvosi felülvizsgálat és lajstromozás ellenőrzi. Az ellenőrzés látható jelétül minden kutyának megfelelő jelvénye van, enélkül ott nem lehet kutyát tartani. Angliában nincs is veszett kutya. Ezt az állapotot nálunk is meg lehet valósítani vagy legalább is megközelíteni. Ma már van olyan

előzetes (profilaktikus) védőoltás, amely hosszú időre biztosítja a kutyát a veszettség ellen. Aki sajnálja azt a 70 lejt, amibe egy ilyen oltás kerül, az ne tartson kutyát. Aki kedvtelésből tart kutyát, az nem sajnálhatja az ilyen kiadásokat, ha pedig valóban házőrző szolgálatot tesz a kutya, akkor éppen érdemes költeni rá.

A felelősségnélküli kutyatartásnak véget kell vetni. Aki nem érez felelősséget és lelkiismeret-furdalást, ha veszett kutyája mást megharap s ennek irtóztos fájdalmakat és lelkigyöttrődéseket kell elszenvednie, amelyek a legrettenetesebb halállal is végződhetnek: az megérdemli a szigorú büntetést. A nagyközönség érdeke követeli a szigorú rendet s a rendnek példaadó büntetésekkel való biztosítását.

Eppen most jelent meg a városi előjáróság rendelete az ebtartással kapcsolatosan. Eszerint minden kutyatartó köteles szeptember 20-ig bejelenteni kutyáját beoltás végett a városi primárián. Ezenkívül köteles a kutyatartó mindig bejelenteni ugyanoda kutyája megbetegedését. A mulasztókat a törvényben előírt büntetéssel sújtják.

Mi a véleménye

a nemzeti-parasztpárt elnökének — rólunk.

A román nemzeti-parasztpárt elnöke, Mihalache, egy Topoloveniben tartott politikai ünnepségen beszédet mondott s abban a kisebbségi kérdéssel foglalkozott. Kijelentéseit a következőkben lehet összefoglalni:

— Hozzá vagyok szokva, hogy csak az igazságot mondjam. Ezért kijelentem, hogy valóban van kisebbségi kérdés. S ha vannak kisebbségeink, ez azért van, mert a történelmi végzettség és a korábbi uralmak öntudatos munkálkodása közibénk telepítette őket. Nekünk összhangban kell élnünk velük, de a mi felsőbbsegünkkel.

Jogunk és kötelességünk, hogy

szociális intézkedésekkel támogassuk, felsegítsük a románokat, hadd ériék utól a kisebbségi polgárt, akit a múltban kedvezményekben részesítettek a román elem kárára. Jogunk van, hogy munkával és okossággal, az ország fölött való igazságos uralkodással fokozatosan eltávolítsuk azt, amit igazságtalan uralmak mesterségesen létrehoztak.

Vagyis célunk a románság elsőbbsége, a jelenlegi nemzetiségi egyensúly megváltoztatásával.

A nemzeti-parasztpárti elnök kijelentéseit bizonyos urak figyelmébe ajánljuk. Lehetne táviratilag gratulálni az elnök urnak.

Varrónők, női és férfiszabók figyelmébe!

Női és férfi-divatlapok nyomdánk üzletében nagy választékban kaphatók, 20, 50, 180, 340 lejért.

Schöne Wienerin, Star, London Styles, Record, Distinction, Párisi Divat, L'Élégance Féminine stb.

Milyen gyümölcsfákat ültessünk és hogyan védjük a kártevők ellen?

Észrevétel egy cikkre.

A Székely Közélet 36. számában, ezuttal —6. betű jelzéssel irt cikkének egyik szakaszában, eszmemenetről ismert, régi barátom újból aggályát fejezi ki a gyümölcsstermelés jövője iránt. Én vele szemben ezután is fenntartom, hogy nálunk csakugyan a legjövődelmesebb gazdasági ágazat a *gyümölcsstermelés*.

Igazolni tudom ezt a cikkíró tapasztalatával is, aki a nyári gyümölcsökből július, augusztus hónapokban, ugyszintén a téli almafélékből is — jó gyümölcseltartó pincéje révén — február, március hónapokban, kitűnő jövedelmeket vesz be. Emellett azonban, figyelembe véve a gyümölcsök után való általános bevételi lehetőségeket is, a leghatározottabban állítom, hogy egy hold területű szőlős, barackos, esetleg körtés, vagy téli almás gyümölcsös pénzbeli hozamát ugyanakkora területen semmiféle zab, árpa, krumpli, kukorica, sőt a legjobb buza-fajták termése sem éri utól.

E határozott meggyőződésemet teljes indoklására, előtérbe kell állítanom azt a cimbe foglalt kérdést, hogy: *milyen gyümölcsfákat ültessünk és azokat miképpen védelmezzük a kártevők ellen?* Ugyanis a gyümölcsstermelés eredményességét ennek a két kérdésnek helyes megoldása hordozza magával. Ezek ismerete alapján nem félhetünk, hogy gyümölcsstermelési garázdálkodásunk valaha is csődöt mond.

Tudva eme két kérdés főfontosságát — hogy ezek ismeretét már az elemi népiszkolákba beviessük — kérésem és tervezésem alapján a közoktatási minisztériumtól 27.541—1937 sz. a. engedélyt kaptam arra, hogy az udvarhelymegyei népiszkolákban a gyümölcsstermelés helyes beállításáról és a gyümölcsvédelem célszerű véghezviteléről a növénydekek előtti előadás tartassanak. A gyümölcsösök és a veteleményes kertek kártevői elleni küzdelem rendszeres felvétele sürgős lévén, előbb egy erre vonatkozó munkálatom szövegét approbáltattam, s azt sokszorosítva, 10 leu előállítási díj ellenében, úgy a tanuló ifjuságnak, mint a gyümölcsstermelés iránt érdeklődő közönségnek, külön román és magyar nyelvű füzetben, rendelkezésére bocsátottam. És ugyancsak jóváhagyásra, s 10 leu füzetben való kiadásra előkészítettem: *Milyen gyümölcsfákat ültessünk? cim alatt egy utmutatót a mi éghajlatunknak és talajviszonyainknak legjobban megfelelő gyümölcsfajták szaporítására is.*

Tehát e téren nemcsak a buzdításnál és a szép reményekre, »arany hegyekre« néző incselkedésnél állunk, hanem megadtuk a gyakorlati utasítást is a helyes gyümölcsstermelés és védelem minden fontos részletére. Olvassa el azokat bárki is, olvassa el a többi, éveken át a lapokba irt cikkeinket, s ha valaki ezen az alapon vezetett gyümölcsstermelést s azután észlel mégis hanyatlást az eredményben, úgy készséggel elállunk a nagy lelki odaadással folytatott buzdító munkálkodástól, s elállhatunk mindnyájan, akik ebben fáradoztunk.

Minthogy azonban az említett utmutatások alapján végzett gyümölcs-termelés jó jövedelmezőségét máris sokan megismerték: én ezúton munkába hívom továbbra is mindazokat, akik e munkában nem kételkednek, hogy az őszön vigyének véghez újabb telepítéseket úgy a belsőségeiken, mint az új mezőgazdasági törvény alapján, külső mezei birtokaikon. Ezenkívül védelemzük a gyümölcsösöket, úgy az emberi kezek, mint az állati rágók, kártékony férgek és gombabetegségek kártevése ellen, mert akkor mindig sok és szép gyümölcsöt kapunk, melynek nagy értéke csak gyarapítani fogja célszerűen vezetett gazdaságunkat. Erre törekszik a maga felfogása szerint irt cikkével — ő is és erre igyekszem a gyümölcsstermelés keretében magam is.

Gyerkés Mihály.

Kékkónél is olcsóbb a

PORZOL

mert 20—25%-kal kevesebb buzát kell vetni, mégis szebb a termés.

A magyar színház

megnyitó előadásainak műsora (a református kulturházban).

Szombat: Pillangószerelem, operett-ujdonosság. Megnyitó előadás. Papp Ella, Papp Nusi, Földes Berta, Székely Bálint, Salgó Jenő, Némethy István felléptével.

Vasárnap d. u. 5 órakor: Hulló falevel. Operett-repriz. Olcsó helyekkel.

Vasárnap este 9 órakor: Cirkuszhercegnő. Operett repriz.

Hétfő: Államügyész. Büntügyi dráma, Hevessy Miklós felléptével.

Kedd: A romantikus asszony. Operett-ujdonosság.

Előkészületen: Illatszertár, Urilány szobát keres, Sárga-pitykés közlegény, Marika hadnagya.

Az előadások kezdete pontosan este fél 9 órakor. Nappali pénztár a Szilágyi-cukrászdában.

Új 50 lejesek lesznek. A minisztertanács felhatalmazása alapján a pénzügyminisztérium 600 millió lej értékű 50 lejes nikkelpénzt fog forgalomba hozni. Ennek ellenében befogják vonni a most forgalomban levő 100 lejeseket.

Neves jezsuita-plebánosok és írók a székely anyavárosban.

Irtta és az Erdélyi Múzeum-Egylet székelyudvarhelyi vándorgyűlésén előadta:

BIRÓ LAJOS.

Néhány év múlva három és fél százada lesz annak, hogy a székely anyaváros délkeleti szegélyén, a Szent Miklós-hegy messzire tekintő ormán egy székely származású jezsuita atya összegyűjtött száz tanulni vágyó ifjút és azoknak számára az Árpád-kori ősi plebánia tőszomszédságában iskolát alapított, a mai róm. kath. főgimnázium őst. Ezt az iskolát és a plebániát közel másfél századon át a jezsuitársasági atyák vezették, akik nemcsak vallásuknak voltak hűséges őrtállókatonái, nemcsak mint nevelők és oktatók szerezték elévülhetetlen érdemeket, hanem rendi hivatásuknak megfelelően a tudományokat is ápolták és művelték s közülük többen nemcsak Erdély művelődéstörténetébe vették be nevüket, hanem az egyetemes kulturát is értékes kincsekkel gazdagították. A tudományt nemcsak a tanuló ifjúsággal kedveltették meg, nevelve az irodalomban iskolát teremtő Baróti Szabó Dávidokat, hanem szent örökségként átadták utódaiknak, a későbbi egyházmegyei papoknak és világi tanároknak is, akiknek kezei alól Zsombori József, a jeles szónok, a Döbrentey Erdélyi Múzeumának neves munkatársa, Fancsali Dániel, a kiváló családtörténeti író, Balásy Ferenc és Orbán Balázs akadémikusok kerültek

ÉRTESÍTÉS!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy férjem, néhai SCHMITZ MIKLÓS elhunytá után is

kelmefestő- és vegytisztító-műhelyemet

fenntartom. Férfi, női- és gyermekruhákat, bársonyt, selymet, csipkét, szöveteket, gyapju és kender-fonalakat, végárukat, házi szőttesszövőket, vásznakat minden színben nagyvárosi szakszerű munkavezető garanciája és leszállított árak mellett vállalok. Gyászruhákat 24 óra alatt! Postai megrendeléseket elfogad és legpontosabban teljesít.

Tisztelettel:

özv. Schmitz Miklósné

Odorheiu, Strada Stefan cel Mare (Malom utca) 21. szám.

Művészi hangverseny városunkban.

Adrian D. Tirtiu, a nemzetközi vonatkozásban is elismert, jeles operas és dalénekes — a bécsi rádió volt szólistája, akinek hanglemezeit más rádióleadó is közvetíti — f. hó 23-án, csütörtökön este művészi hangversenyt rendez városunkban. A hangversenyző művész különben személyében sem ismeretlen közönségünk előtt, a múlt év első felében már itt is szerepelt nagy sikerrel.

Mostani estélyének gazdag és minden igényt kielégítő programja a következő: Toselli: Serenad. Strauss: Cigánybáró c. operájából Barinkay belépője. Olasz románcok. O sole mio. Mascagni: Parasztszerelem c. operájából Turiddu áriája. Yradyr: La Paloma. Schubert: Ständchen. Lehár: Vágyom egy nő után. Dávid István dr. szerzeményeiből: Barackfa virága. Verdi: Rigoletto c. operájából ária (Az asszony ingatag...). Puccini: Toscájából a börtönárja. Flotow: Mártírjából, ária. Breduceanu, Monțea: román dalok. Smaranda balladája.

A változatos műsor tehát láthatólag, valóságos kis bemutatója a különböző nemzetiségű kiváló szerzők legnépszerűbb dal- és ária-szerzeményeinek, melyeket az énekművész — avatott kritikusai szerint — teljes beleéléssel tud előadni, amire őt hajlékony és kulturált hangja, temperamentuma és nagy nyelvkészsége képesíti. Az estély csütörtökön este 9 órai kezdettel az állami liceum színháztermében lesz. A zongorakíséretet Tompa Lászlóné vállalta. Többféle jegy lesz, melyek ára 60 lej és ettől lefelé.

x Hegedű tanítványokat vállalok kezdők részére. Benkő József.

SPORT.

Hargita—Keresztur 5:2 (1:0).

Az elmúlt vasárnap megkezdődött Udvarhelyen is az őszi footballesezon, mikor is barátságos mérkőzés keretében a Hargita fentírt gólarányban verte meg a kereszturiakat. A csapatok nagyon szezonlejei játékokat mutattak, de egyes játékosok máris biztos formát áruktak el.

Astra—Hargita

derbi-mérkőzéssel indul meg a bajnoki idény, mely általános érdeklődést fog kiváltani, akárcsak a múltban is. A játék érdekességét emeli, hogy mindkét együttes több fiatal erőt fog bemutatni. A győztest nehéz megjósolni, mert a nyári holtszezonban sem az Astra, sem a Hargita nem játszott s így a küzdelem teljesen nyit.

Remélhetőleg, izgalommentes, szép sportban lesz része a közönségnek, az egyletek vezetői mindent meg fognak tenni a rend biztosítása végett. A mérkőzés kezdete d. u. 5 órakor. Előtte d. u. fél 3 órakor az Astra II.—Hargita II. csapatai játszanak barátságos előmérkőzést.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy vállalom gallérok és ruhák tisztítását Bul. Reg. Ferdinand No. 37.

Szíves pártfogást kérek tisztelettel:

CRISTAL.

Épül az új színházterem.

Sok kedves emlékü, hangulatos táncmultság, hangverseny és színelőadás megszokott színterét, a városunkban épült első és legnagyobb színháztermet, amely az újabb használat folytán legutóbb inkább moziateremnek volt mondható, a nyár folyamán lebontották. Eltekintve a hozzáfűződő emlékektől, sok sajnálnivaló nem volt ezen az épületen, amelynek megrokkant volta az utóbbi években már egyenesen aggodalmassá kezdte tenni a benn-tartózkodást, amellyel, hogy a terem — a színpad és a páholyok méretezése, elhelyezése, a berendezés cél-szerűsége, az akusztika szempontjából — már építése idejében, negyven és néhány évvel ezelőtt is sok jogos kívánságot hagyott kielégítetlenül. A régi és nem sok dicsérről valóval büszkélkedhető épület tehát már jóval előbb megérdemelte mostani sorsát, s csak anyagi okok, a nehéz gazdasági viszonyok akadályozták, hogy az újabb igényeknek megfelelőbb, alkalmasabb épülettel való helyettesítése már évekkel ezelőtt megtörténhessék.

Végre legutóbb megkezdődhetett a sokáig halogatott építkezés, amelyet megelőzőleg a bontás, majd az alapozási munkákat feltűnően lassunak látszott. Ennek az eleinte való lassu haladásnak — amint a napokban, illetékes vezetőnk szemléltető felvilágosításából megtudhattuk — az oka az volt, hogy az alapozás miatt 11 méternyire kellett leásni, ami szilárd talajt találtak. Ebben a mélységben kezdve, kellett fölrakni azokat a téglacölöpöket, amelyeken az épületnek a Kü-

AKARJA ÖN

hogyan házának fedésével évtizedekig gondja ne legyen?

Akkor fedjen

kék palából készült, elsőrendűen égetett, mérszemes, garantáltan fagyálló, hornyolt (Stadler) cseréppel. Gyártja:

Sima József

cserép és téglagyára. (Ugron-féle gyár.)

Allandóan raktáron tart: nagyméretű falitéglat, kemencéhez való négyzetletes vékony téglát, kályha-béleléshez burkolati téglát, hornyolt cserépet, gerinc-kupást stb. stb.

a legolcsóbb napi áron.

külső felőli része nyugszik, az a rész, ahol a színpad lesz ezután. A színpad és nézőtér elhelyezésének iránya ugyanis az új épületben a régihez viszonyítva teljesen megváltozott. Az új színpad ott lesz, ahol ezelőtt a régi nézőtérnek a Kükülő, illetve a malomárok fölötti oldalfala emelkedett, míg az új nézőtér, a színpad felé irányítva, hátrafelé csatlakozik az elől levő szalodának ahoz a szárnyához, ahol eddig a bejárat volt. Különben a nézőtérre jobbról és balról tágas oldalfolyosókon át lehet bejutni, s ezekből a szabadba elegendő új kijárat lesz, amivel a régi terem egyik eredendő nagy fogyatékosága teljesen kijavítható. Ugyancsak elmaradnak a régi szűk színpaddal, s az egyetlen szűk öltözővel járó kényelmetlenségek, mint-hogy a színpad a régivel jelentékenyen nagyobb lesz, s annak mind a két oldalán tágas öltözőhelyiségek készülnek, alkalmas, nem a nézőtérre, hanem az oldalfolyosókon át való bejárással.

Végül, ha még megemlítjük, hogy süllyesztett zenekar lesz és hogy a nézőtér is az eddiginél jóval tágasabb, nagyobb befogadó képességű, az építkezést nagyjában illető szemléket be is fejezhetjük, annak hozzáadásával, hogy a kapott tájékoztatás szerint remény van az építkezésnek és berendezésnek november elején való befejezésére, úgy, hogy akkor az új színház és mozi terem a közhasználatnak átadható is legyen.

x Weinberger Bernát kereskedelmi ügynökségét Bul. Reg. Ferdinand (v. Kossuth utca) 16 szám alól áthelyezte Bul. Reg. Ferdinand 29 szám alá az emeletre, a kereskedőtársulat korábbi helyiségébe (Schuller kalapos üzlete fölött).

Meg akar Ön teljesen szabadulni reuma, köszvény, isiász bántalmaitól?

Sok ezren kigyógyultak! Fájdalmak a tagokban és izmokban, nyomorék kezek és lábak, szurás, szaggatás, oldal-, hát- és gerincfájdalmak ellen.

Én Önnek egy természetes szert ajánlok betegségének gyógyítására! Ez a

SPONGILLIA.

Nem univerzális orvosság, hanem természetes gyógyszer, amit a csodás természet a beteg emberiségnek nyújt. — Rendelje meg! Ön örökké hálás lesz: ára 90 lej és postaköltség. Készíti: **KONCZ-gyógyszertár** Odorheiu.

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, úgy keresse fel

DOBRAI KÁROLY

cipő-üzletét, ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre.

Ugyanott mérték utáni megrendelések vétel-kötelezettség nélkül készülnek.

Arb. v. k. 99. | mintáj.

Csávazzuk az őszi buzavetőmagot.

Itt van az őszi buza vetésének az ideje. Az őszi buza legnagyobb ellen-sége az üszög, amely a legtöbb gazda vetését teszi tönkre vagy legalább is nagy károkat okoz a termésében. Az üszög elleni védekezés a csávázás. A mezőgazdaságot védő törvény értelmében a földművelésügyi minisztérium rendeletben kötelezi a gazdákat a vetőmag-csávázásra, s aki e rendeletnek nem tesz eleget, szigorúan meg is büntethetik. Ezért mi is felhívjuk gazdáink figyelmét a csávázásra.

A vetőmag csávázása minden gazdának elsődrendű érdeke és ezért sajnálatos, hogy sokan ezzel nem törődnek, úgy, hogy a kormány szükségének érzi, hogy a csávázásra a gazdasági közönséget hatalmi eszközzel is rákényszerítse. Különben gazdáink jó része már ismeri a vetőmag csávázást, s erre a látszólag legolcsóbb kékkőoldatot használja. Ugyanis a kékkő csak látszólag olcsóbb, minthogy a kékkővel csávázott vetőmag 20—25% a elveszti csírázó képességét, mert a kékkő a mag hajszárepedésén behatol a csirához, s azt megöli az üszög-gomba csírájával együtt. Különösen áll ez ma, amikor a géppel való cséplés következtében ritka szem marad hajszárepedés nélkül. Ezt számos ország gazdasági szakemberei és megfigyelői bizonyították be.

Sokkal ajánlatosabb tehát a mai korban vetőmag csávázásra száraz poralaku csávázó szert használni. Előnyei: 1. a könnyebb kezelés, mert nem kell vele esős időt várni, mint pl. a kékkővel beáztatott maggal, hogy csírázása a száraz földben tönkre ne menjen, hanem a vetőmagot közvetlenül a vetés előtt beporozzuk és elvethetjük, 2. nem árt a csiraképességnek, sőt ellenkezőleg a különféle vegyszerek hatása alatt fokozza ezt, ennélfogva holdanként kb. 10 kgr. vetőmaggal kevesebbet kell vetni, mint a kékkővel csávázottból. Tehát itt van a magyarázata annak a mondásnak, hogy csak látszólag olcsóbb a kékkőves csávázás. A porcsávázásnál az árkülönbség megtérül azzal, hogy kevesebb vetőmagra van szükségünk.

A mi gazdáink közül kevesen ismerik a Chinoin gyár által előállított *Porzol* nevű porcsávázó szert, pedig aki ezt használta, az a legnagyobb elismerés hangján szól róla, mert termése teljesen mentes az üszögtől és szép dús. Használata igen egyszerű: 80—100 kgr. vetőmagot 20—25 dkg. Porzollal jól összekeverünk, még pedig a vagy erre elkészített hordóban, amelyet kb. 5 percig forgatunk, vagy ahol ez nem áll rendelkezésre, ott egy sűrű szövésű zsákot félig megtöltünk vetőmaggal, 10 dkg. Porzollal adunk hozzá,

a zsákot bekötjük s hol a fenekével, hol pedig a szájával emelgetjük, rázogatjuk kb. 10 percig, amíg az összes vetőmag a Porzollal megvörösödik. Vigyázni kell arra, hogy ne lélekeljük be a Porzollt, mert esetleg kisebb rosszullét okozhat, s ajánlatos munka közben a száját bekötni. — Porzol minden faluban kapható. Ha valahol még sem volna, úgy vagy a mezőgazdasági kamaránál vagy a Chinoin udvarhelymegyei képviseleténél Str. Principesa Elisaveta-Fapiactér 65 sz. I. emelet beszerezhető, viszonteladók, kereskedők részére is. Olyan faluban, ahol nem kapható, ajánlatos, hogy a gazdák összeiratkozzanak s nagyobb mennyiségben rendeljék meg a Porzollt a képviseletnél, ahol engedélyt is kapnak.

HIREK.

Szeptember 17.

Meghosszabbították a cenzurát. A hivatalos lapban királyi rendelet jelent meg, amely a cenzurát és az ostromállapotot további 6 hónapra meghosszabbítja.

Segédlelkész ki nevezés. Lapunk egyik előző számában megírtuk, hogy Jakab László róm. kath. segédlelkész, aki két éven át nagy buzgósággal és kiváló eredménnyel működött városunkban, egyházi főhatósága a gyulafehérvári főgimnázium vallásánarává nevezte ki. A vallásánarái előléptetett segédlelkész helyére Vorbuchner Adolf püspök Gere Bélát nevezte ki. Az új segédlelkész annak idején városunkban végezte középiskolai tanulmányait.

Egy értékes fiatal erdélyi magyar író és újságíró elhunytáról kell ismét megemlékeznünk. Koós Kovács István, a Magyar Újság helyettes szerkesztője, a Keleti Újság belső munkatársa, Kolozsváron, 27 éves korában, hosszas és súlyos betegség után elhunyt. A megboldogult eredeti tehetségre valló elbeszéléseivel, verseivel, újságcikkeivel már egészen fiatalon feltűnt, s minthogy tehetségével erős szorgalom és tanulási törekvés is párosult, méltán tartották őt az erdélyi magyar irodalom és újságírás egyik legreményteljesebb fiatal munkásának, akitől még az eddigi írásait is felülmúló értékeket lehetett ezután várni. Ezért is fiatalon való elhunytát az író és újságíró társadalom, valamint az olvasóközönség körében is nagy részvétet keltett.

Súlyos beteg Trefán Leonárd fia. A városunk társadalmában is közzismert Trefán Leonárd ferencendi fő atyát vasuton való utazása közben agyvérzés érte. Jelenleg Szatmáron az irgalmasok kórházában fekszik, s orvosai, bár az agyvérzés következtében jobb oldali bénulás állott elé, biznak felépülésében.

Iskolai év küszöbén.*)

Lejárt a megpróbáltatás nagyéve. Ismét nyilvános lett az iskolánk! A Veni Sancte szózatot kegyelme Védőpáizsként Égből száll reánk! Mellettek megértő Mestereknek Tudása áll, remegni nincsen ok, Munkába hát megújított erővel, Ifju diákok, jól tanuljatok!

Értsd meg korán, mely nép szülötte [lettél], Szegényi sorsát érezd csak, ne kérd; Jövendő hivatalod célja ismert — Siess hevülni szent eszményekért! Jellemzilárd, emberbaráti szív kell! A fajtudat képzése még kevés, Nyíltan bevallni más sérelme nélkül: Öröklött jog mindez s nem kérdés!

Cserkészszabályok: társadalmi kated, Életbevágónak tekintem én! Deáki korban fejlődő karakter Viharálló a közélet terén! Friss öszvelések kikelet reménye, Zölden telet a szüzi hó alatt, És dús, érettfejtű kalászba szökken, Ha munkád ad fényt és napsugarat!

Nem sült galamb, nem játszi szer a [munka]! Sohse volt édes annak gyökere; De csöppentett mézről a gyümölcs, Ha észszerűen élni tudsz vele! Mesés ábrándokról kora lemondás, Boldoggá tudja tenni a valót, Lejékezett vágy, lelki tiszta élet Testüdtön nyujt szórakoztatót!

Tanuld a nyelveket nagy szorgalommal; Mióta tény a bábeli futás, Ma is helytálló, tiszta sarkigazság: Megannyi ember, ahány nyelvtudás! Tisztán azonban a sok nyelvtudás is, Habár biztos kenyéri sorsot ad: Közöny leplel vonja be a lelket, S világpolgári külsőt ad terád!

Hitvalló lettél a keresztvéléssel, Otthon tanítá édes jóanyád, Tovább is ez legyen vezéri jelszód, Mikor falud határát elhagyád! Fogadjátok meg hát öreg tanácsom, Hadd lássam hasznát én is rajtatok, Jövel, jövel, Szentlélek, Istendáás Ifju diákok imádkozzatok!

Embery Árpád.

*) Előbbi számunkból térszűke miatt maradt ki.

Nyirő József új szindarabjának, a Jézusfaragó embernek a budapesti Nemzeti Színház által történt elfogadásáról néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk, részletet közölve Németh Antal dr. igazgatónak a szerzőhöz intézett, ritka elismerő szavakat tartalmazó leveléből. Nyirő József nagy sikert ígérő művének bemutatását az Október elsőjére tűzte ki.

Minden drogueria, parfumeria és fotócikk szükségletét legutányosabban, előzékeny kiszolgálás mellett, a

Lántzky-drogueriában

szerezheti be. — Ne tévessze el!

ODORHEIU Bul. Reg. Ferdinand 31 szám.
A postahivatallal szemben.

UJ ÜZLET!

Tisztelettel értesitem a nagyabcsült vásárló közönséget, hogy

CIPŐ-ÜZLETEMET

Brassóból Székelyudvarhelyre helyeztem át, ahol férfi, női- és gyermekcipőkben nagy választékom van. — Női cipőkből a 35, 36, 41 és 42, férficipőkből a 45, 46 számúakat helyszűke miatt leszállított áron árusítom ki. - Szíves pártfogást kér egy a helybeli, mint a vidéki vásárló közönségtől. - Mély tisztelettel:

NAGY FERENC Bul. Reg. Ferdinand 37.

A somlyói bucsun 12 ezer főre menő tömeg vett részt. Ez a nagy számú bucsus nép több vármegye területéről zárandokolt Csíksomlyóra.

Ortodox (gör. kat.) esperességi székhelyé tették Udvarhelyt és ezal-kalomból S. Rusan helybeli lelkészt esperessé nevezték ki. Ennek megün-neplésére az egyházközségben f. hó 12-ikén, vasárnap ünnepséget rendeztek, melynek keretében a vármegye-házán levő imaházban istentisztelet volt, s utána az áll. liceumban ünnepi gyűlés, majd népes közebéd Szabó Károlynál.

Okos gazda

POBZOL-lal

csávazza a buzáját.

Horváth Gizi egyelőre Székelykereszturon tartja meg művészestélyét f. hó 25-ikén. Horváth Gizi művészestélyeinek tervéről előbbi számainkban már megemlékeztünk, közöltük, hogy a szerepléseiről körünkben is jól ismert, jónévé színész nő előbb városunkban, majd Székelykereszturon szándékozott, gyakorlott és közkedvelt műkedvelőkkel, érdekes műsorú művészestélyt rendezni. Megírtuk azt is, hogy a terv megvalósítása, közbejött okok miatt némileg eltolódott. Ezekhez az okokhoz most városunkban a rendes szintársulat megérkezése is hozzájárul. Ezért Horváth Gizi, az ott mutatkozó kedvező kilátások hatása alatt, tervét legutóbb úgy módosította, hogy a művészestélyt előbb Székelykereszturon rendezze meg, még pedig f. hó 25-ikén, szombaton; városunkban pedig majd csak a szintársulat eltávoztása után kívánja igénybe venni a hozzá mindig jóakaratonak mutatkozott közönség érdeklődését. A kereszturi estély kilátásai, amint említettük, kedvezők, s remélhetőleg ugyan-ez az érdeklődés meg lesz az előadás iránt városunk közönségében is.

POBZOL

biztosan megvédi bu-zádat az üszögtől.

Ujabb áldozata van a veszett-kutyák garázdálkodásának. Todor Vik-tornak, a Szejke fürdőkezdőjének kis fiát, Árpádot veszett kutya harapta meg. A kis fiút a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították.

Téves hír a helybelli róm. kath. főgimnáziumról. Az Ellenzék f. hó 16-iki számában a székelkereszturi unit. főgimn. előjáróságának körleveléből közölt ama téves megállapítással szemben, hogy »... Udvarhelymegyében a székelkereszturi unitárius főgimnázium az egyetlen nyilvánossági joggal bíró magyar középiskola...«, a róm. kath. főgimnázium igazgató-sága tudomásul adja, hogy városunkban a róm. kath. főgimnázium f. évi szeptember hó 1-től kezdve újra nyilvánossági joggal működik.

Szüreti mulatságot rendez okt. 8-ikán a Barkóczy-vendéglő helyiségeiben a Hargita Testező-Egylet, amely erre a közönség figyelmét előre felhívja.

Leölték Suciut, a haramiát. Még emlékeztében van megyénk közönségének is a hirhedt rablóvezér, Suciú Áron szereplése, aki nálunk is, különösen Zetelaka környékén, több rablást követett el. Tízévi fegyházra ítélték, amiből már 6 évet kitöltött az enyedi fegyházban. Onnan most megszökött és Gyimes-felsőokra ment, hogy ott bosszút álljon Gheorghe Gavrilă csendőrmesteren, aki annak idején őt elfogta s eközben revolverével is súlyosan megsebesítette volt. A csendőrmesternek tudomására jutott, hogy Suciú odaszökött és fegyveres erővel vonult ki, hogy a szökevényt elfogja. Suciú azonban ellenállott s a felszólításra, hogy adja meg magát, lövésekkel válaszolt. Erre Gavrilă csendőrmester Suciut lelőtte, s ez ott a helyszínén meg is halt.

Ki mint vet, úgy arat!

Ha **PORZOL**-al veted buzádat, üszög nélkül aratod!

Szobor egy kisgazdának. Magyarországon és pedig Nagykőrösön szobrot emeltek egy Tóth Ferenc nevű egyszerű kisgazdának s a szobrot vasárnap leplezték le nagy ünnepek között. Az ünnepi beszédet Darányi Kálmán miniszterelnök mondotta. Ez a szobor, amilyent eddig még egyetlen egy országban sem emeltek, az egyszerű földmives munkásnak és munkájának megbecsülését hirdeti az egész világra előtt.

Sertésvész egy szomszéd megyében. Maros megye déli részében nagyarányú sertésvész pusztít. Az egész vidék sertésállományát pusztulás fenyegeti.

Lezuhant egy repülőgép. Constanta mellett egy gyakorlatozó bombavető repülőgép lezuhant s a rajta ülő Alimanescu repülőparancsnok, valamint a repülőmester, azonnal meghaltak, míg egy hadnagy és a rádiótávírási sulyos sérüléseket szenvedett.

Hadgyakorlatok Magyarországon. Magyarországon most folynak a honvédség őszi hadgyakorlatai. A hadgyakorlatokat a Duna-Tisza-közén folytatják.

Halló! Figyelem!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

ablak-rolettákat

a legjobb minőségben készítek. Rendeléseket felvesz Szabó András Székelyudvarhely — Odorheiu, Str. Episcopul Majláth No. 23. Ugyanott szíták is kaphatók. — Árulok részletfizetésre is. — Tisztelettel:

Balogh Jánosné.

x Eladók: főzőkályha, rézüst, kucorcamorzsológép, mangorológép, falóra és egyéb apróságok.

x Uj női divatszalon szept. 15-től. A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Temesvárról Udvarhelyre helyeztem át női divatszalonomat, hol a legkényesebb igényeknek megfelelően francia és angol divat szerint a legjutányosabb árak mellett készítek ruhákat. Legujabb drezdai szabászat szerint. Cim: Csamperlik Erzsébet, Bul. Reg. Ferdinand 66. 3—4

Románia letiltotta a Törökország felé irányuló kivitelét. A török köztársaság Románia egyik legkitünőbb mezőgazdasági és ipari piacának bizonyult. A fizetési bonyodalmak miatt azonban közel félmilliárd lej van blokk alatt a török Nemzeti Bankban. Így a romániai exportörök nem tudnak pénzükhöz jutni. Erre való tekintettel, a kormány egyelőre letiltotta a kivitelét a napokban kereskedelmi tárgyalások indulnak meg.

Bombamerénylet Párisban. A francia fővárosban két bombamerénylet volt egy napon. A fémipari munkások székházába és a munkaadók szövetségének székházába ismeretlen emberek egy-egy csomagot adtak be, azt mondva, hogy a csomagban hanglemek vannak. A csomagokban azonban bombák voltak, amelyek nemsokára felrobbantak és mindkét palotát romba döntötték. Egyik feltevés szerint egy külföldi terrorista-szervezet intézte a merényletet, de vannak ujságok, amelyek azt írják, hogy a hatóságok szándékosan mellékvágányra akarják terelni az ügyet, amikor külföldön keresik a tetteseket.

Rothad a paradicsom. A jelen őszi folyamán igen nagy mértékben rothad a paradicsom, s így ez a betegség sok helyen a termelők egész ültetvényét tönkre tette. Háromféle gombabetegség is elidézti ezt a rothadást. Előbb rendszerint a levelek kezdenek fekete foltokat kapni és elszáradnak, később a gyümölcsöknek a szárral átelleni részén jelentkeznek a rothadási foltok, melyek rövidesen az egész gyümölcsöt elrothasztják. Eme gyorsan terjedő betegség ellen úgy védekezünk, hogy a tavaszi kapálások után többször megpermetezzük az ültetvényeket bordóolajjal. A paradicsom védelmezésére rendszeres utmutatás található Gyerkes Mihálynak a gyümölcsfák és veteményes kertek kártevői irásáról kiadott füzetében. Jövőre vegyék figyelembe paradicsom termelőink eme nagymérvű rothadás károkozását és kezdjék meg idejében a rendszeres permetezést, mert így a paradicsom egészséges és a befőzés után hosszasan eltartható lesz.

x Hegedű-órát adok, kezdőknek és haladóknak. Kérem ismerőseim szives pártfogását. Márton Rózsika Str. Prințul Nicolae (volt Árpád-utca) 7 sz.

x A gazdaközönség figyelmébe. A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében büntetés terhe mellett minden elvetett szem buzát csávázni kell. Legalkalmasabb, legkényelmesebb erre a célra a PORZOL száraz vetőmagcsávázó szer. A földművelésügyi minisztérium által felülvizsgálva és engedélyezve. Beszerezhető viszonteladóknak is: Odorheiu, Str. Princip. Elisaveta (Fapiactér) 65. sz. emelet. 2-3

Igen jó az almatermés Köröspatak és vidékén az idén és ott az EGE jelentése szerint nagy tételekben szerezhető be alma. A község vasuti állomása Erdőszentgyörgy.

Rétek legeltetése. A réteknek mellékhasznát azok legeltetése adja meg. A legeltetést azonban csak oly mértékben engedjük meg, hogy az a rétekben kárt ne okozzon. Öntözött réteket egyáltalában ne legeltessünk, mert az állatok az árkokban kárt tesznek. Oly réteket, amelyeket csak egyszer kaszálunk, mindig lehet kaszálás után legeltetni, de kétszer használt rétekre ősszel csak akkor eresszünk rá legelő állatokat, ha azok járásukkal benne kárt nem okoznak; tavasszal pedig a rétek legeltetése mindig több kárt okoz, mint amennyi hasznot tud hozni, mert a fejlődésben levő fűvet nyomja el.

Angol admirális báró Szentkereszthy Bélánál. A Romániába látogatott angol hajóraj parancsnoka, Wells, szeptember 13-ikán, hétfőn a Sepsiszentgyörgy melletti Árkos községbe érkezett báró Szentkereszthy Béla képviselő meglátogatására. Az admirális kíséretében csak szárnysegéde volt. Az admirális még aznap délután Sinaia-ba utazott és ott Ófelsége a király kihallgatáson fogadta őt.

Zongoratanítványaimat értesitem, hogy a rendes tanítást szeptember 1-jén megkezdtem. Vállalok új tanítványt is. **Tompa Lászlóné.** 3—3

Spanyol nők felhívása. A spanyol nők felhívást intéztek a katolikus nővédelmi szövetség szervezetéhez a spanyol nemzeti mozgalom erkölcsi támogatására. A felhívást az erdélyi nővédelmi szövetség is megkapta. A felhívás többek között a következőket tartalmazza: Tiltakozni akarunk lelkiünk minden erejével, minden igazság érzetével, minden komolyságával, tele fájdalommal és keserőséggel, látván annak a teljesen hamis és rágalmozó propagandának az eláradását, melyet nemcsak a vörösek visznek végbe, — ami végtére nem lep meg minket — de amit az ugynevezett olyan katolikusok is folytatnak, akik a pápa határozott tilalma és kárhóztatása ellenére egyesültek a kommunistákkal és marxistákkal. Egyesültek azokkal a gonosztevőkkel, akik vérbeporították hazánkat és olyan kegyetlenkedéseket vittek végbe, amilyenek még sohasem történtek a földön. Az ilyenekkel együttműködő katolikusoknak hamisak, teljesen hamisak az olyan állításai, melyekkel a mi katonáinkat, tisztjeinket, tábornokainkat, önkéntes seregeinket akarják gyalázní, vagyis azt a hősiességet, amelyik harcol az Istenért, a keresztény művelődés védelméért, amit vére árán ment meg és olyan kálváriás szenvedéssel, amilyent nem ismert még a világ.

A Polgári Önképző Egylet temetkezési segélypénztára értesíti tagjait, hogy Pakó Mihály elhalálozott tag után a befizetések f. hó 19-én d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óráig lesznek az egylet helyiségében.

x Az „Elite“ parfümeriában — Bul. Reg. Ferdinand 1 szám alatt — kozmetikai és illatszerek olcsó áron és dús választékban kaphatók. v

A jégkárosultak vetőmagbuzája. A kormány felhatalmazta a szövettanügyi minisztériumot, hogy a jégkárosult kisgazdákknak ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a kukoricát adják, vetőmagbuzát osszanak ki. Az érdekelteknek a körjegyzőség útján, a mezőgazdasági kamaráknál kell bejelenteniük igényeiket. A kérések fölött a prefect elnökletével működő bizottság dönt.

Románia és Szovjetország között megindul a kereskedelmi forgalom. Ostrovski bukaresti szovjet követ és Pop Valer kereskedelemügyi miniszter jegyzőkönyvet írtak alá, melynek értelmében Oroszország 100 millió lej értékű ipari cikket értékesíthet Romániában, s ennek ellenében, Románia különböző mezőgazdasági terményeket és termékeket exportál.

x Eladó ház. 3 szobás és jókárban tartott lakás azonnali eladó. Cim Bokor Árpád Beclean—Bethlenfalva 119. 1—3

x Eladó egy ebédülő kredenc, pohárszék, asztal székekkel. Megtekinthető Orbán Balázs-utca 30 sz. 2—2

Üzletnyitás.

Értesitem a m. t. közönséget, hogy Bul. Reg. Ferdinand (volt Kossuth-utca) 17 szám alatt

uj férfi- és női divatüzletet

nyitottam, ahol jó árúkat adok el szolid áron.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel:
Dulicsek Sándor.

x Kifogástalan, pompás, havasi mész kis és nagy tételekben 44 lejért eladó. Cim a kiadóhivatalban.

x A gazdaközönség figyelmébe! A földművelésügyi minisztérium által felülvizsgált és engedélyezett vetőmagcsávázó szereken fel kell tüntetni az engedélyezés számát és a keverés arányát. Ilyen szer a PORZOL! Ne fogadjon el olyan csávázó szert, amelyen nincsen rajta az engedély száma.

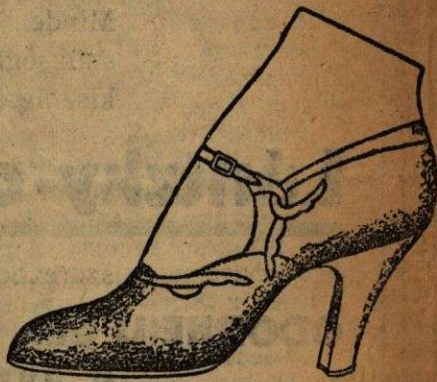
Románia a legtöbb dohányt fogyasztó ország Európában. A román dohányjövedék kimutatása szerint Románia 18 millió lakosából mintegy 5 millió dohányzik, ezek közül 1 millió a nő. Évenként 10 millió kilogramm dohányt fogyasztanak, tehát egy-egy dohányosra átlag 2 kilogramm jut. Ebből a hatalmas mennyiségből csak 3500 kilogrammot hoznak be külföldről. Évenként 12 milliárd és 500 millió cigaretta, 31 millió csomag pipadohány és 18 millió darab szivar fogy el. Ez adatok szerint Európának legnagyobb dohányfogyasztó országa: Románia.

x Tanítványaimat értesitem, hogy a zeneórákat szeptember 15-én megkezdem. Debreczeniné Szabó Ilus, Rózsa-u. 22. 2—2

x Négy középiskolát végzett, románul tudó fiút azonnali belépésre felvesz tanulónak a Könyvnyomda Rt. nyomdája.

As Országos Magyar Párt központi (kolosvári) irodájának telefonszáma: 1520.

DÚS VÁLASZTÉKU

Áruink minőségben, fazonban, kiállításban és árban utolérhetetlenek!

BÁNCs-cipőüzlet Odorheiu.

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZER

Hatásig biztos Majd Én!
Földalatom nélkül!

KONCZ GYÓGYSZERTÁR - ODORHEIU

Ujság-

makulatura

kapható:

a Könyvnyomda R.-T. papirkereskedésében 12 lejért kilónként.